

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

07.09.2026

parat

Til:

Finansdepartementet

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Høring: NOU 2026:9 - Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem

Parat støtter målet om et mer stabilt og forutsigbart skattesystem. Brede politiske forlik kan gi tryggere rammer for både arbeidstakere og virksomheter. Forutsigbarhet i skattesystemet er viktig for arbeidstakernes økonomiske planlegging. Hyppige og uforutsigbare endringer i skattereglene kan skape usikkerhet om framtidig inntekt, pensjon og privatøkonomi.

Et nytt skatteforlik må bidra til å finansiere fellesskapets velferdsordninger, sikre rettferdig fordeling og styrke grunnlaget for arbeid og verdiskaping i Norge.

Parat avgrenser høringssvaret til forslagene som har størst betydning for arbeidslinja.

Det skal alltid lønne seg å jobbe

For Parat er det et grunnleggende prinsipp at det alltid skal lønne seg å jobbe. Målet er at flere skal komme i arbeid, kunne forsørge seg selv, øke arbeidsinnsatsen og stå lenger i jobb.

Norge vil i årene fremover få større behov for arbeidskraft, samtidig som en stor gruppe mennesker står helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Skattesystemet må derfor vurderes i sammenheng med trygdeordningene, pensjonssystemet og andre forhold som påvirker hva den enkelte faktisk sitter igjen med ved å arbeide.

Parat støtter kommisjonens forslag om å redusere skatten på lønnsinntekt. Forslagene om lavere trygdeavgift og økt personfradrag trekker i riktig retning. Parat mener handlingsrommet i en skattereform først og fremst bør brukes til å redusere skatten på arbeid, med særlig vekt på lave og middels arbeidsinntekter.

Samtidig er kommisjonens forslag brede og i begrenset grad målrettet mot overgangen til arbeid. Når trygdeavgiften reduseres både på lønn og trygd, øker ikke forskjellen mellom trygd og arbeidsinntekt vesentlig. Forslaget gjør det noe mer lønnsomt å arbeide mer for dem som allerede er i jobb, men bidrar i mindre grad til at flere går fra trygd eller utenforskap til arbeid.

Skatt og trygd må derfor ses mer systematisk i sammenheng. Målet må være at det lønner seg å jobbe også når arbeidsevnen er redusert, og når veien inn i arbeidslivet går gjennom en deltidsstilling eller en gradvis opptrapping. Samtidig må velferdsordningene sikre trygghet og verdighet for dem som ikke kan arbeide.

Parat mener regjeringen i det videre arbeidet må vurdere mer målrettede tiltak som gjør overgangen til arbeid mer lønnsom. Tiltakene må utformes slik at de både gjør det attraktivt å komme i arbeid og å øke stillingsprosenten når det er mulig.

Parat mener det er særlig viktig å redusere de økonomiske barrierene for personer med nedsatt arbeidsevne som ønsker å kombinere arbeid og trygd. Regelverk og skattesystem må bidra til at det oppleves trygt og lønnsomt å prøve seg i arbeid uten risiko for uforutsigbare økonomiske konsekvenser.

Arbeidsfradraget for unge må vurderes bredt

Parat støtter at forsøket med arbeidsfradrag for unge blir løpende evaluert. Unge som blir stående utenfor arbeidslivet over tid, har økt risiko for varig utenforskap. Det er derfor viktig å undersøke om et arbeidsfradrag kan bidra til at flere unge kommer i jobb.

Evalueringen må ikke bare måle om flere får arbeidsinntekt. Den må også undersøke hvordan fradraget påvirker arbeidstid, stillingsprosent og inntektsutvikling. Når fradraget trappes ned etter hvert som inntekten øker, kan det redusere gevinsten av å ta ekstra vakter eller øke stillingen. En ordning som gjør det mer lønnsomt å komme inn i arbeid, må ikke samtidig gjøre det mindre lønnsomt å arbeide mer.

Dersom evalueringen viser gode resultater, bør regjeringen vurdere om et målrettet arbeidsfradrag kan innføres for flere grupper. En eventuell utvidelse må bygge på dokumenterte virkninger og ses i sammenheng med avkorting av trygdeytelser.

Parat mener det er viktig å vurdere de samlede marginalskattevirkningene av skattesystemet. Når økt arbeidsinnsats gir en begrenset økonomisk gevinst, kan det svekke motivasjonen til å arbeide mer, ta på seg ekstra ansvar eller øke stillingsprosenten. Et skattesystem som understøtter arbeidslinjen, må sikre at den enkelte beholder en rimelig andel av gevinsten ved økt arbeidsinnsats.

Det skal lønne seg å stå lenger i arbeid

Parat støtter målet om at flere skal kunne stå lenger i arbeid. Pensjonssystemet og skattesystemet må gi økonomiske incentiver til fortsatt arbeid og gjøre det lønnsomt å kombinere pensjon og arbeidsinntekt.

Kommisjonens forslag om å heve aldersgrensen for pensjonsskattefradraget fra 62 til 67 år kan støtte opp under dette målet. Forslaget må likevel utformes slik at det ikke rammer arbeidstakere som har begrensede muligheter til å fortsette i arbeid. Parat mener en eventuell endring må innføres gradvis og ta hensyn til arbeidstakere med særaldersgrenser, belastende yrker eller helseutfordringer. Arbeidstakere som må avslutte yrkeslivet tidligere, skal ikke straffes økonomisk for forhold de i liten grad selv kan påvirke.

Økonomiske incentiver er heller ikke tilstrekkelig alene. Skal flere stå lenger i jobb, må arbeidsgiverne legge til rette for dette gjennom kompetanseutvikling, forebygging, tilpasning av arbeidsoppgaver og en seniorpolitikk som gjør det mulig å fortsette.

Kompetanse og livslang læring

Omstillingstakten i arbeidslivet øker. Skattesystemet bør derfor støtte opp under livslang læring og kompetanseutvikling. Skatte- og avgiftsregler bør utformes slik at de ikke skaper unødvendige barrierer for etter- og videreutdanning, verken for arbeidstakere eller arbeidsgivere.

Finansieringen må ikke svekke arbeidslinja

Parat støtter at en større del av skattebyrden kan bæres av andre skattegrunnlag enn arbeid. Samtidig kan økt merverdiavgift ha en skjev sosial profil og ramme husholdninger med vanlige inntekter forholdsvis hardt.

Forslagene om økt merverdiavgift på blant annet persontransport, kommersielle kurs, trening og idrett må vurderes opp mot målet om økt arbeidsdeltakelse. Høyere kostnader til transport kan gjøre det dyrere å reise til arbeid. I mange deler av landet er reiseutgifter en nødvendig forutsetning for å kunne

delta i arbeidslivet. Skatte- og avgiftssystemet bør støtte mobilitet i arbeidsmarkedet og ikke gjøre det vanskeligere å ta arbeid på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

Avgift på kurs kan gjøre kompetanseutvikling mindre tilgjengelig, mens avgift på trening kan svekke forebyggende helsearbeid. Dette er forhold som også påvirker muligheten til å komme inn i arbeidslivet og stå lenger i jobb.

Parat mener derfor at virkningene av skatte og avgiftsendringene må vurderes samlet. Lettelser i skatten på arbeid må ikke finansieres på en måte som svekker arbeidslinja, øker forskjellene eller reduserer muligheten til å finansiere gode velferdsordninger.

Det organiserte arbeidslivet må støttes

Et organisert arbeidsliv med høy tariffavtaledekning og sterke parter bidrar til høy produktivitet, små forskjeller og et seriøst arbeidsliv. Skattesystemet bør støtte opp under den norske modellen.

Parat mener derfor at fagforeningsfradraget må opprettholdes og økes. Det skal lønne seg både å arbeide og å være en del av det organiserte arbeidslivet.

Oppsummering

Parat støtter retningen mot lavere skatt på arbeid og et mer stabilt og forutsigbart skattesystem. I det videre arbeidet mener Parat at regjeringen må:

- prioritere lavere skatt på lave og middels arbeidsinntekter
- se skatt, trygd og avkorting av ytelser i sammenheng
- utvikle mer målrettede tiltak som gjør overgangen til arbeid mer lønnsom
- sikre at arbeidsfradraget for unge vurderes ut fra både deltakelse, arbeidstid og stillingsprosent
- utforme pensjonsbeskatningen slik at det lønner seg å stå lenger i arbeid, uten å ramme dem som ikke har reell mulighet til det
- unngå at økte avgifter motvirker arbeidsdeltakelse, kompetanseutvikling og forebyggende helsearbeid
- opprettholde og øke fagforeningsfradraget
- sikre at skatte- og avgiftssystemet støtter kompetanseutvikling, omstilling og livslang læring
- redusere økonomiske barrierer for personer med redusert arbeidsevne som ønsker å kombinere arbeid og trygd

Et nytt skatteforlik må ha en tydelig arbeidslivspolitisk retning. For Parat er utgangspunktet klart: Det skal alltid lønne seg å jobbe.

Med hilsen

Unn Kristin Olsen
Leder

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns-
og myndighetskontakt